МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»

на тему **«ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЄКТУ У СФЕРІ ТУРИЗМУ (НА ПРИКЛАДІ ТУРИСТИЧНОГО АГЕНТСТВА)»**

Виконавець:
студентка ЦЗВФН
Кружаленкова Дар’я Іллівна

Науковий керівник:
к.е.н., доцент
Карпов Володимир Анатолійович _____

ОДЕСА – 2025

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Туризм є однією з основних галузей економіки України. У міру розвитку країни паралельно розвивається транспортна інфраструктура, постійно поліпшується екологічний стан навколишнього середовища навколо туристичних підприємств і зон відпочинку, а також міська та муніципальна інфраструктура. Проте туристичний ринок дуже вразливий до різних криз, таких як стихійні лиха, епідемії, соціально-економічні та політичні кризи, військові конфлікти, що призводить до нестабільної національної ситуації.

Підтвердженням цього є стан українського туризму, який із початком повномасштабної війни пережив справжній крах. Зокрема, велика кількість туристичних компаній закрили або реструктуризували свою діяльність, а готелі, будинки престарілих і туристичні центри приймають біженців з окупованих територій. Ситуацію ускладнює заборона польотів над Україною.

Незважаючи на триваючі військові операції та обмеження в багатьох частинах нашої країни, індустрія туризму продовжує працювати в безпечних районах, де немає інтенсивних бойових дій. Проте туристична діяльність у воєнний час має певні характеристики, які потребують додаткового розгляду при аналізі.

У сучасних умовах розвитку економіки та глобалізації туристична галузь відіграє дедалі важливішу роль у формуванні внутрішнього валового продукту, створенні робочих місць та залученні інвестицій. Зростання попиту на туристичні послуги, особливо в умовах постпандемійного відновлення, стимулює активізацію підприємницької діяльності в цій сфері. Разом із тим, для ефективного функціонування туристичного бізнесу необхідним є ретельне економічне обґрунтування проєктів, яке враховує ринкову кон'юнктуру, конкурентне середовище, ризики та можливості розвитку.

Дослідження економічного аспекту створення та розвитку туристичного агентства є надзвичайно важливим, оскільки дозволяє оцінити доцільність інвестицій, визначити очікувану прибутковість та забезпечити сталий розвиток бізнесу. Тому дана тема є актуальною як з практичної, так і з наукової точки зору, оскільки сприяє удосконаленню механізмів планування, організації та управління в туристичній сфері.

Проблеми організації підприємницької діяльності вирішували в своїх працях такі українські науковці, як: Зарубіна А. [5], Сіра Е. [5], Моца А. [6], Шевчук С. [6], Роїк О.Р. [7], Недзвецька О. В. [7], Титаренко Л. М. [8], Семенчук Л.І. [20], Карпов В.А. [30], Андрейченко А.В. [44], Деньгуб В.В. [45], Доброва Н.В. [46] та інші.

Мета кваліфікаційної роботи – дослідити теоретичні, методичні та прикладні аспекти започаткування власної справи в сфері туристичних послуг.

Для досягнення поставленої мети були поставленні наступні ***завдання***:

- охарактеризувати бізнес-ідею створення власної справи на ринку туристичних послуг;

- проаналізувати умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері туристичних послуг;
- обґрунтувати організаційно-правову форму та систему оподаткування новоствореного бізнесу;
- провести аналіз ринку туристичних послуг м. Одеси;
- здійснити оцінку конкурентних переваг новоствореного бізнесу;
- сформувати витрати на відкриття та функціонування туристичного агентства;
- оцінити прибутковість проєкту створення туристичного агентства;
- розглянути життєвий цикл проєкту створення туристичного агентства;
- провести розрахунок грошових потоків та аналіз показників економічної ефективності проєкту створення туристичного агентства;
- проаналізувати можливі ризики проєкту та розробити заходи щодо їх подолання.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності створення туристичного агентства.

Предмет дослідження – бізнес проєктування започаткування власної справи у сфері послуг.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених у кваліфікаційної роботі завдань були використані такі методи дослідження, як:

– загальнонаукові: аналогія, системний аналіз, формалізація;

– економіко-математичні: факторний, системно-структурного аналізу;

– економіко-статистичного аналізу: табличний, графічний, групування, класифікації, моделювання;

– маркетингові: SWOT-аналіз, PESTLE-аналіз, матричний, спостереження, опитування.

Інформаційна база дослідження: нормативно-законодавчі акти України й інших країн, наукові публікації та монографічні видання українських і зарубіжних учених, матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів, агентств, дані звітності підприємств, організацій і установ та ін.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (43 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 73 сторінки. Основний зміст викладено на 70 сторінках. Робота містить 30 таблиць, 3 рисунки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти відкриття власної справи в україні у сфері туристичних послуг»** розглядаються теоретичні засади започаткування власної справи у сфері туризма: розглянуто бізнес-ідею проєкту; досліджуються нормативно-правові засади організації та здійснення підприємницької діяльності у сфері туризма; обґрунтовується вибір організаційно-правової форми і системи оподаткування створюваного бізнесу.

У другому розділі **«Аналітична оцінка можливості створення туристичного агенства»** проаналізовано ринок туристичних послуг в Україні та Одеській області; проведен SWOT- аналіз та оцінка ризиків варіантів впровадження проєкту створення туристичної фірми "Одеса Вояж" та визначені внутрішні конкурентні переваги новоствореного бізнесу; розраховано витрати на створення та функціонування проєкту.

У третьому розділі **«Економічне обґрунтування доцільності відкриття туристичного агентства»** спрогнозовано прибуток та грошовий потік від реалізації продукції та послуг проєкту; проведено розрахунок та аналіз показників економічної ефективності проекту; наведено рекомендації щодо зниження ризиків реалізації варіантів фінансування проєкту.

ВИСНОВКИ

В кваліфікаційній роботі бакалавра було розглянуто тему «Економічне обґрунтування та оцінка проєкту у сфері туризму (на прикладі туристичного агентства)» та зроблено наступні висновки:

1. Надано характеристику бізнес-ідеї створення власної справи на ринку туристичних послуг, що передбачає відкриття агентства, орієнтованого на внутрішній туризм та організацію виїздів до закордонних локацій через сусідні країни в умовах обмеженого авіасполучення. Було визначено унікальні послуги агентства, спеціалізацію на адаптованих маршрутах, персоналізований підхід, авторські тури та гнучку логістику.

2. Розглянуто умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері туристичних послуг. Було визначено релевантні КВЕДи: 79.11 - діяльність туристичних агентств, 79.12 - діяльність туроператорів, 79.90 - надання інших послуг бронювання та пов’язана з цим діяльність, 52.29 - інша допоміжна діяльність у сфері транспорту (організація трансферів) та 63.99 - надання інших інформаційних послуг. Визначено вимоги щодо реєстрації бізнесу, можливості застосування спрощеної системи оподаткування, наявність дозвільної документації, а також санітарно-епідеміологічні та протипожежні умови, яких має дотримуватися туристичне агентство.

3. Обґрунтовано вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування новоствореного бізнесу. Враховуючи характер послуг, обсяги діяльності та цільову аудиторію, було обрано спрощену систему оподаткування (ІІІ група) без сплати ПДВ як вигідний та зрозумілий варіант для початку роботи. Це дозволяє ефективно управляти фінансами, оптимізувати витрати та зосередитися на розвитку сервісу.

4. Проаналізовано ринок туристичних агентств м. Одеси. Розвиток відпочинку і туризму є стратегічним напрямком діяльності Одеси. В Одеській області є всі передумови для формування сучасного туристичного сервісу, збільшення потоку нових туристів, забезпечення дозвілля та розваг усіх верств населення, у тому числі людей з обмеженими можливостями.

5. Оцінено внутрішні конкурентні переваги бізнесу. Аналіз конкурентного середовища показав, що для успішного старту агентству «Одеса Вояж» важливо

зосередитися на розвитку індивідуального підходу до клієнтів, який нині мало представлений серед великих гравців. Варто активно використовувати всі цифрові канали комунікації — сайт, Instagram, Telegram-бот, YouTube, що суттєво підвищить впізнаваність бренду та довіру до нього. Надзвичайно важливо постійно оновлювати послуги, орієнтуючись на тренди внутрішнього та безпечного туризму. Крім того, можна впровадити бонусну програму або кешбек за повторні замовлення. Усе це дозволить побудувати лояльну клієнтську базу та відрізнятися на тлі однотипних пропозицій конкурентів.

Головними сильними сторонами агентства «Одеса Вояж» є гнучкість, індивідуальний підхід до клієнтів та використання сучасних цифрових рішень. Водночас до слабких місць можна віднести недостатній досвід на ринку та обмежені фінансові ресурси. Значний потенціал криється також у просуванні авторських турів, особливо в умовах обмеженого міжнародного сполучення. Серед загроз виділяються економічна нестабільність, військові ризики та конкуренція з великими туроператорами. Агентству потрібно ефективно використовувати свої сильні сторони, щоб мінімізувати ризики та конкурувати за рахунок унікального сервісу.

6. Сформовано витрати на відкриття та функціонування туристичного агентства. Стартовий капітал складе 676 000 грн. Частина з цієї суми, а саме 338 000 грн буде вкладено з власних коштів, а інші частина 338 000 грн буде взята в кредит.

В місяць поточні витрати будуть складати 282 796,29, а в рік 3 393 555,48 грн. Найбільшу частку поточних витрат займає заробітна плата, а саме 201 300 грн на місяць та 2 415 600 грн на рік.

7. Оцінено прибутковість проєкту. В місяць дохід туристичного агентства буде складати 770 500 грн, а на рік 9 246 000 грн. План надання послуг туристичного агентства «Одеса Вояж» свідчить про високий потенціал доходу за умови успішного функціонування.

8. Охарактеризовано життєвий цикл проєкту. Життєвий цикл проєкту «Одеса Вояж» є логічно структурованим і адаптованим до умов сучасного українського ринку. Його розвиток передбачає не лише фінансову ефективність, але й гнучкість, здатність до швидкого реагування на виклики та можливість масштабування в довгостроковій перспективі.

Побудована діаграма Ганта дозволяє чітко візуалізувати всі етапи життєвого циклу туристичного агентства «Одеса Вояж» та забезпечити їх логічну послідовність. Перший рік діяльності зосереджений на ініціації, плануванні та запуску бізнесу, що є критичними для формування основи подальшого розвитку. Починаючи з 4-го року, агентство переходить до стадії масштабування та трансформації, що є ознакою потенціалу бізнесу до зростання й адаптації до нових умов.

9. На основі проведених розрахунків можна зробити висновок про високу ефективність реалізації проєкту. Період окупності (PB) становить 1 рік та 1 місяць, що є надзвичайно коротким терміном для повного повернення вкладених інвестицій. Чистий приведений дохід (NPV) у розмірі 14452.57 грн вказує на приріст вартості бізнесу, що генерується внаслідок реалізації проєкту. Індекс

прибутковості (PI) становить 2137.95, свідчачи про суттєвий дохід на кожну вкладену гривню складае 21,37 грн. Внутрішня норма рентабельності (IRR) на рівні 797.37% свідчить про надзвичайно високу дохідність інвестицій, що значно перевищує ставку дисконтування (24%).

10. Проаналізовано можливі ризики та планування заходів щодо їх мінімізації. Найбільш критичними для реалізації проєкту є ризики, пов'язані зі зниженням попиту та зростанням конкуренції. Для їхньої мінімізації необхідно впроваджувати маркетингові стратегії, адаптувати послуги до потреб клієнтів і підтримувати високу якість сервісу.

АНОТАЦІЯ

Кружаленкова Д.І. «Економічне обґрунтування та оцінка ефективності проєкту у сфері туризму (на прикладі туристичного агентства)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу. Одеський національний економічний університет. Одеса, 2025.

У роботі розглядаються теоретичні засади економічного обґрунтування проєкту у сфері туризму: розглянуто бізнес-ідею започаткування підприемства; досліджуються нормативно-правове регулювання підприємницької діяльності в Україні у даній сфері.

Проаналізовано стан ринку туристичних послуг у Україні. Крім цього було оцінено конкурентні переваги новостворюваного підприємства. Розглянуто різноманітні варіанти способу фінансування проєкту.

Запропоновано стартовий капітал на реалізацію проєкту, розраховано поточні витрати та спрогнозовано прибуток від реалізації на наступні вісім років та грошовий потік.

Здійснено економічне обґрунтування доцільності реалізації проєкту за допомогою оцінки показників економічної ефективності. Надано оцінку варіантів фінансування проекту. Найоптимальнішим був визнаний варіант приватного інвестування. Охарактеризовано можливі ризики проєкту й шляхи їх мінімізації.

Ключові слова: підприємницька діяльність, туризм, бізнес-ідея, проєкт, стартовий капітал, фінансування проєктів.

ANNOTATION

Kruzhalenkova D.I. Economic substantiation and evaluation of the effectiveness of a project in the tourism sphere (using the example of a travel agency)

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 076 “Entrepreneurship, trade and stock exchange activities” according to the educational program “Economics and business planning”. Odessa National Economic University. Odesa, 2025.

The paper examines the theoretical principles of economic justification of a project in the field of tourism: the business idea of starting a business is considered; the regulatory and legal regulation of entrepreneurial activity in Ukraine in this area is studied.

The state of the tourism services market in Ukraine is analyzed. In addition, the competitive advantages of the newly created enterprise were assessed. Various options for financing the project were considered.

The starting capital for the project was proposed, current expenses were calculated and the profit from sales for the next eight years and cash flow were forecasted.

An economic justification of the feasibility of the project was carried out by assessing economic efficiency indicators. An assessment of project financing options

was provided. The most optimal option was recognized as private investment. Possible project risks and ways to minimize them were characterized.

Keywords: entrepreneurship, tourism, business idea, project, start-up capital, project financing.